

## CYNGOR SIR YNYS MÔN

|                             |                                                                                                                                                     |
|-----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>CYFARFOD:</b>            | Cyngor Sir                                                                                                                                          |
| <b>DYDDIAD:</b>             | 8 Medi 2020                                                                                                                                         |
| <b>TEITL:</b>               | Adroddiad Blynyddol Cadeirydd y Pwyllgor Safonau                                                                                                    |
| <b>ADRODDIAD GAN:</b>       | John R Jones, Cadeirydd y Pwyllgor Safonau ac Aelod Annibynnol o'r Pwyllgor Safonau                                                                 |
| <b>PWRPAS YR ADRODDIAD:</b> | Adrodd ar Weithgareddau'r Pwyllgor Safonau yn 2019/20 a sicrhau Cymeradwyaeth y Cyngor i Raglen y Pwyllgor ar gyfer 2020/2021                       |
| <b>SWYDDOG CYSWLLT:</b>     | Lynn Ball, Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro (est 2568)<br><a href="mailto:lbxcs@ynysmon.gov.uk">lbxcs@ynysmon.gov.uk</a> |

### Rhagarweiniad

1. Mae'r Pwyllgor Safonau yn bwyllgor statudol sy'n cynnwys 9 aelod (2 gynghorydd sir, 5 aelod annibynnol a 2 o aelodau cyngor cymuned). Mae manylion y Pwyllgor a'i aelodaeth ar gael [yma](#).

2. Aelodau Annibynnol:

Daeth tymor pedwar o'r pum aelod annibynnol i ben ar 19 Rhagfyr 2019.

Yn dilyn proses agored a chystadleuol, a gynhaliwyd gan Banel Dewis Pwyllgor Safonau'r Cyngor, yn ystod Haf 2019, penodwyd pedwar aelod annibynnol newydd; cychwynnodd eu tymor ar 20 Rhagfyr 2019 ac mae'n dod i ben ar 19 Rhagfyr 2027.

Daw tymor y pumed aelod annibynnol i ben ar 11 Rhagfyr 2025.

Rhaid penodi'r Cadeirydd o blith yr aelodau annibynnol. Daeth tymor Mr Michael Wilson fel aelod annibynnol, ac fel Cadeirydd, i ben ar ôl wyth mlynedd ym mis Rhagfyr 2019 a phenodwyd Mr John R Jones yn Gadeirydd mewn cyfarfod o'r Pwyllgor Safonau ym mis Chwefror 2020.

3. Cynghorwyr Tref a Chymuned:

Penodwyd dau gynrychiolydd y cynghorau tref a chymuned yn 2017. Bydd eu penodiadau yn rhedeg am gyfnod tan yr etholiad llywodraeth leol nesaf (Mai 2022) neu hyd nes na fyddant yn aelodau o gynghorau cymuned mwyach, p'un bynnag sy'n digwydd gyntaf.

4. Cynghorwyr Sir:

Penodir dau aelod y Cyngor Sir yn flynyddol gan y Cyngor.

Yn ystod 2019-2020, daeth tymor y Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes ar y Pwyllgor i ben a phenodwyd y Cynghorydd John Arwel Roberts, ynghyd â'r Cynghorydd Dafydd Rhys Thomas.

5. Mae gan y Pwyllgor Safonau y rolau a'r swyddogaethau canlynol (ymhlith rhai eraill) mewn perthynas ag aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cynghorau tref / cymuned: -
  - (a) hyrwyddo a chynnal safonau uchel o ymddygiad gan aelodau;
  - (b) cynorthwyo aelodau i gadw at eu Côd Ymddygiad;
  - (c) cynghori, hyfforddi, neu drefnu i hyfforddi aelodau;
  - (ch) ystyried ceisiadau am ganiatadau arbennig;
  - (d) delio ag unrhyw atgyfeiriadau gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC), neu Banel Dyfarnu Cymru (y Pwyllgor Safonau cenedlaethol i bob pwrpas).

### **Cefndir**

6. Yn ei gyfarfod ar 14 Mai 2019 penderfynodd y Cyngor Sir gymeradwyo Rhaglen y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2019/2020. Nododd y Rhaglen wreiddiol feysydd gwaith, amserlen ac adnoddau arfaethedig. Atgynhyrchir y ddogfen hon yn **ATODIAD A** i'r Adroddiad hwn ac fe'i diweddarwyd i gynnwys y gwaith a gyflawnwyd ers hynny yn erbyn yr amcanion a osodwyd yn wreiddiol.
7. Mae **ATODIAD B** i'r Adroddiad hwn yn cynnwys Rhaglen y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2020/2021, a gyflwynir i'w chymeradwyo gan y Cyngor.

### **Sylwadau'r Cadeirydd**

8. Dyma fy adroddiad cyntaf fel Cadeirydd. Cefais fy mhenodi'n Gadeirydd ym mis Chwefror 2020. Hoffwn achub ar y cyfle i ddiolch i aelodau'r Pwyllgor am eu hyder ynof wrth fy mhenodi i swydd y Cadeirydd. Rwyf wedi ymrwymo i weithio fel rhan o dîm ac i barhau â'r gwaith pwysig y mae'r Pwyllgor hwn wedi'i wneud hyd yma. Credaf yn gryf fod gan bob aelod o'r Pwyllgor gyfraniad gwerthfawr i'w wneud a, thrwy weithio fel tîm, gyda chefnogaeth swyddogion ac aelodau etholedig, bydd safonau ymddygiad uchel yn parhau i gael eu cynnal yn Ynys Môn. Rwy'n awyddus i'r Pwyllgor barhau â'i ddull rhagweithiol ac i weithio gydag aelodau etholedig a chyfetholedig y Cyngor Sir, ac aelodau'r 40 o gynghorau tref a chymuned ar yr Ynys, i gefnogi'r safonau ymddygiad uchaf posib.
9. Penodwyd fi'n Gadeirydd ar ôl i ddau dymor Mr Michael Wilson fel Cadeirydd ddod i ben, sef cyfnod o dros wyth mlynedd. 'Rwy'n diolch i Mr Wilson am ei ymrwymiad a'i arweinyddiaeth fel Cadeirydd, ac i'r tri aelod annibynnol arall (Mr Islwyn Jones (a oedd hefyd yn Is-Gadeirydd), Mrs Dilys Shaw a Ms Denise Harris-Edwards) y daeth eu cyfnodau i ben yn ystod y flwyddyn, am eu cyfraniad gwerthfawr i'r Pwyllgor Safonau. Fe wnes i fwynhau gweithio gyda nhw ac rydw i wedi dysgu o'u profiadau. Gwnaethpwyd y rhan fwyaf o'r gwaith a gwblhawyd yn ystod 2019-2020 yn ystod tymor Mr Wilson fel Cadeirydd ac mae ef wedi cymeradwyo cynnwys **Atodiad A** i'r adroddiad hwn, i'r graddau y mae'n ymwneud â materion hyd at fis Rhagfyr 2019.
10. Gydag ymadawiad pedwar aelod annibynnol yn ystod y flwyddyn, ac ymddeoliad y Cynghorydd Trefor Lloyd Hughes o'r Pwyllgor - a diolchaf iddo hefyd am ei gyfraniad - mae'r adroddiad hwn yn gyfle i mi groesawu'r aelodau annibynnol newydd a benodwyd. Dechreuodd Dr Rhys Davies, Mrs Celyn Menai Edwards, Mrs Gill Murgatroyd a Mrs Sharon Warnes eu tymhorau ar 20 Rhagfyr 2019. Penodwyd Dr

Rhys Davies yn Is-Gadeirydd hefyd. Croesewir y Cynghorydd John Arwel Roberts fel cynrychiolydd newydd y Cyngor Sir.

11. Hoffwn ddiolch i'r Pwyllgor am ei gyfraniadau diwyd trwy gydol y flwyddyn a chydabod y gefnogaeth a'r cyngor a gafwyd gan y swyddogion sy'n cynorthwyo'r Pwyllgor. Hoffwn ddiolch hefyd i aelodau'r Cyngor Sir am eu parodrwydd i ymgysylltu â gwaith y Pwyllgor.
12. Byddai'r adroddiad hwn fel arfer yn cael ei gyflwyno yng Nghyfarfod Blynnyddol y Cyngor ym mis Mai 2020. Fodd bynnag, mae'r pandemig Coronafeirws wedi amharu ar y drefn arferol. Er nad yw hyn yn effeithio ar y wybodaeth mewn perthynas â'r cynnydd a wnaed hyd yma yn erbyn amcanion 2019-2020, mae'r rhaglen waith ar gyfer 2020-2021 wedi'i lleihau'n sylweddol i adlewyrchu'r ffaith y bu'n rhaid addasu i'r amgylchiadau fel maent ar hyn o bryd. Mae'r rhaglen waith yn **Atodiad B** yn cynnwys manylion am waith arfaethedig y Pwyllgor (cyn y pandemig) ynghyd â gwybodaeth mewn perthynas â'r gwaith y rhoddir blaenoriaeth iddo, h.y. y gofynion statudol. Bydd yr adroddiad blynnyddol ar gyfer 2020/2021, wrth gwrs, yn cynnwys manylion hyd at ddiwedd y flwyddyn, ond gyda dim ond dwy ran o dair o'r flwyddyn i fynd, roeddwn i'n meddwl ei bod hi'n amserol i mi gyfeirio at y sefyllfa sydd ohoni a'r effeithiau ar waith y Pwyllgor hyd yma. Mae'r Pwyllgor yn bwriadu rhoi blaenoriaeth i'w rwymedigaethau statudol er mwyn adlewyrchu blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor ac argaeledd adnoddau a chapasiti.

## 12.1 Atgyfeiriadau / Cwynion Côt Ymddygiad

Mae'r Pwyllgor Safonau yn derbyn adroddiadau bob chwarter, ac yn ei gyfarfodydd cyffredin, sy'n darparu gwybodaeth ystadegol am nifer a statws cwynion Côt Ymddygiad a wnaed i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru yn erbyn (a) aelodau CSYM a (b) aelodau cynghorau tref a chymuned.

Yn yr adroddiadau ar gyfer Ebrill 2019 - Mawrth 2020,

- Cyfeiriwyd dwy gŵyn at OGCC yn erbyn aelodau cynghorau tref a chymuned. Penderfynodd OGCC beidio ag ymchwilio i'r cwynion hyn. Mae OGCC hefyd wedi gwneud penderfyniad mewn perthynas â dwy gŵyn a godwyd yn ystod y flwyddyn flaenorol, y ddwy mewn perthynas â chynghorau tref a chymuned; penderfynodd beidio ag ymchwilio i un ohonynt ac, yn achos y llall, penderfynodd, ar ôl ymchwilio, na thorwyd y Côt.
- Gwnaed un gŵyn i'r OGCC yn erbyn aelod o CSYM ond penderfynodd OGCC beidio ag ymchwilio iddi.
- Nid oes yr un gŵyn wedi ei chyfeirio gan OGCC i sylw'r Pwyllgor Safonau.

Mae'r Pwyllgor yn parhau i gredu bod hunanreoleiddio yn gweithio a bod adrodd wrth OGCC am ychydig o gwynion, pan fo hynny'n angenrheidiol ac yn briodol, yn arwydd o sefydliad sy'n deall y gwahaniaeth rhwng y taro a'r gwrthdaro sy'n anochel mewn gwleidyddiaeth a materion a allai fod yn ddifrifol ac a allai gyfiawnhau ymchwiliad annibynnol. Mae'r Pwyllgor o'r farn bod nifer a lefel y cwynion i OGCC yn arwydd o iechyd corfforaethol da; ac mae'n werth nodi mai dyma fu'r patrwm ers nifer o flynyddoedd.

Atgoffir yr aelodau bod Protocol Datrysiaid Lleol gwirfoddol ac anffurfiol yn bodoli, a allai ddatrys materion yn gyflymach ac yn fwy effeithiol na gwneud cwyn i OGCC, mewn amgylchiadau lle gall anghydfodau godi rhwng aelodau. Cefais hyfforddiant ar

gyfryngu i baratoi ar gyfer cynnal cyfarfodydd o dan y broses Datrysiad Lleol yn 2018. Bwriadwyd trefnu hyfforddiant cyfryngu pellach, yn enwedig i gynorthwyo aelodau annibynnol newydd o'r Pwyllgor Safonau, fel rhan o raglen waith y Pwyllgor ar gyfer 2020/2021. Fodd bynnag, mae hyn yn annhebygol o dan yr amgylchiadau presennol. Os nad yw'n bosib yn ystod y tymor hwn, bydd yn un o amcanion y Pwyllgor ar gyfer 2021/2022.

Er nad oes unrhyw gosb o dan y broses datrysiad lleol, mae'n cynorthwyo'r partion i ddod i ddatrysiad cyfeillgar pan fo anghydfod / pan fo perthynas wedi torri i lawr. [Cyflwynwyd adroddiad i gyfarfod y Pwyllgor Safonau ym mis Mawrth 2020](#) mewn perthynas â'r Protocol Datrysiad Lleol cyfredol yn y Cyngor hwn. Mae'r Pwyllgor wedi penderfynu ehangu sgôp yr amgylchiadau lle gellir defnyddio'r Protocol Datrysiad Lleol. Mae copi o'r Protocol Datrysiad Lleol ar ei newydd wedd ynghlwm fel **Atodiad C** i'r adroddiad hwn. Y prif newidiadau yw:

- gall Cynghorwyr Sir, neu, yn ôl disgrisiwn y Cadeirydd, Cynghorwyr Tref a Chymuned ddefnyddio'r broses;
- gall aelod arall neu uwch swyddog o'r Cyngor Sir sbarduno'r broses (os yw'r mater yn ymwneud â Chynghorydd Sir) ond ni all y broses gael ei sbarduno gan drydydd parti;
- gall Cadeirydd y Pwyllgor Safonau ddirprwyo'r gwaith o gynnal y broses, gan gynnwys y cyfarfodydd cyfryngu, i unrhyw aelod o'r Pwyllgor Safonau.

Mae OGCC wedi egluro eisoes, er nad yw'n rheidrwydd cyfreithiol, ei fod yn disgwyl i gynghorau tref a chymuned gymryd pob cam rhesymol i ddatrys materion mewnol trwy ddefnyddio eu trefniadau datrys lleol eu hunain. Mae'r Pwyllgor Safonau yn cymeradwyo hynny'n gryf, lle bo hynny'n briodol, ac mae hwn yn un maes a ystyriwyd gan y Pwyllgor Safonau yn ystod ei adolygiadau o gynghorau tref a chymuned. Mae'r Protocol diwygiedig hefyd yn cynnig cymorth i gynghorau tref a chymuned yn hyn o beth (fel y nodwyd uchod).

## 12.2 Cyfarfodydd

Mae'r Pwyllgor fel arfer yn cyfarfod yn ffurfiol ddwywaith y flwyddyn. Rhaid cael o leiaf un cyfarfod pob blwyddyn yn unol â'r gofyn statudol. Mae'r cyfarfod a drefnwyd ar gyfer Medi 2020 wedi'i ganslo ond mae'n debygol y bydd y Pwyllgor yn cyfarfod yn ffurfiol cyn diwedd 2020.

Wrth gwrs, gellir galw cyfarfodydd arbennig i sicrhau y cydymffurfir gydag unrhyw rwymedigaethau statudol a bydd cyfarfodydd anffurfiol yn parhau i gael eu cynnal yn unol ag anghenion busnes. Yn wir, mae hyn eisoes wedi digwydd a chynhaliwyd cyfarfod arbennig ym mis Chwefror 2020 gyda'r unig bwrpas o benodi Cadeirydd ac Is-Gadeirydd. Cafwyd cyfarfodydd anffurfiol, sesiynau hyfforddi a chyfarfod o'r Panel Caniatâd Arbennig hefyd yn ystod y flwyddyn (gweler 12.3 isod).

## 12.3 Caniatadau Arbennig

Gall y Pwyllgor Safonau roi caniatadau arbennig, mewn rhai amgylchiadau a ddiffinnir gan statud, lle na fyddai'r aelod fel arall yn gallu cymryd rhan mewn trafodaeth neu benderfyniad oherwydd diddordeb personol sylweddol (sy'n rhagfarnu). Weithiau bydd y Pwyllgor Safonau mewn sefyllfa i roi caniatâd arbennig sy'n goresgyn y diddordeb sy'n rhagfarnu, os bodlonir rhai amodau. Mae'r Rheoliadau Caniatadau Arbennig yn berthnasol i aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cynghorau tref a chymuned.

Yn 2019/2020 rhoddodd y Pwyllgor Safonau un caniatâd arbennig yn dilyn cais gan aelod o gyngor cymuned. Gellir gweld yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Safonau ym mis Gorffennaf 2019 [\\*yma\\*](#).

Mae'r Pwyllgor Safonau hefyd wedi adolygu a dosbarthu'r Nodyn Briffio ar Ganiatâd Arbennig ar gyfer [aelodau'r Cyngor Sir](#) a [chyngorwyr tref a chymuned](#).

Cynghorir holl aelodau'r Cyngor Sir ac aelodau cynghorau tref a chymuned i ystyried a allai cais am ganiatâd arbennig fod yn briodol iddynt mewn rhai amgylchiadau ac fe'u hanogir i gysylltu â'r Swyddog Monitro i gael cyngor.

## **12.4 Datblygiad Personol**

Mae'r Pwyllgor Safonau yn argymhell i'r holl aelodau eu bod yn parhau i ymgysylltu â'r Rhaglen Hyfforddi a Datblygu a gynigir gan y Cyngor Sir a'u bod yn cymryd rhan yn eu Hadolygiadau Datblygiad Personol gyda'u Harweinwyr Grŵp. Mae'r angen i adnewyddu a diweddarau sgiliau a gwybodaeth yr un mor berthnasol i aelodau profiadol ag y mae i'r aelodau hynny a etholwyd yn fwy diweddar ac, yn wir, i aelodau cyfetholedig hefyd.

Mae'r Pwyllgor Safonau yn dymuno edrych ar yr hyfforddiant a gynigir ar gyfer aelodau fel rhan o'i raglen waith ar gyfer 2020-2021, ynghyd â'r hyfforddiant ymsefydlu y bwriedir ei gynnig ar ôl yr etholiadau llywodraeth leol ym mis Mai 2022.

## **12.5 Cofrestrau o Ddiddordebau**

Cynhaliwyd adolygiad o Gofrestrau o ddiddordebau aelodau etholedig a chyfetholedig y Cyngor Sir yn Haf 2019. Gellir gweld yr adroddiad a gyflwynwyd i'r Pwyllgor ym mis Medi 2019 [\\*yma\\*](#).

Roedd y Pwyllgor yn gyffredinol fodlon â'r canfyddiadau a nododd y bu gwelliannau amlwg ers yr adolygiadau blaenorol a gynhaliwyd. Rhaid canmol yr aelodau am eu hymrwymiad i faterion Côt Ymddygiad ac am eu hymdrechion i sicrhau y cydymffurfir â'r gofynion statudol. Nodwyd nad oedd pob aelod wedi cyflwyno adroddiad blynyddol; nid yw'n ofyn statudol ond credir ei bod yn arfer dda ac anogir aelodau i ddarparu'r wybodaeth hon.

O ganlyniad i adroddiadau Swyddfa Archwilio Cymru ar faterion llywodraethu mewn dau gyngor cymuned yn Ynys Môn, cynhaliodd y Pwyllgor Safonau adolygiadau yn y cynghorau hynny yn ystod 2019-2020. Er nad oedd hyn yn rhywbeth a ragwelwyd pan baratowyd rhaglen waith y Pwyllgor, roedd y Pwyllgor o'r farn ei bod yn briodol ac yn amserol iddo gynnig cymorth i'r cynghorau cymuned hyn gyda materion a oedd yn ymwneud â'r Côt Ymddygiad. Cynhaliwyd yr adolygiadau hyn ym mis Gorffennaf a mis Hydref 2019 ac adroddwyd ar y canfyddiadau a'r argymhellion yn llawn i'r cynghorau cymuned perthnasol; roedd y Pwyllgor Safonau wedi cadarnhau'n benodol na fyddai'r adroddiadau hyn yn cael eu cyhoeddi ond y byddent yn cael eu rhannu â Swyddfa Archwilio Cymru.

### **ARGYMHELLION: -**

1. Nodi'r Rhaglen a gyflawnwyd gan y Pwyllgor Safonau rhwng Ebrill 2019 a Mai 2020 yn **ATODIAD A**.

2. Cymeradwyo Rhaglen Waith y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2020/2021 a amlinellir yn **ATODIAD B**, gan dderbyn y gall ffactorau megis capasiti'r Cyngor, gan gynnwys ei gapasiti swyddogion, gael effaith ar faint o'r gwaith y bydd modd ei wneud.
3. Cymeradwyo'r Protocol Datrysiad lleol fel y diwigiwyd ef ac yn unol ag **ATODIAD C**.

## RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU – MAI 2019 I EBRILL 2020

|    |                                                                                                                                        | AMSERLEN                                                                                                                     | ADNODDAU                                                          | STATWS AR DDIWEDD Y FLWYDDYN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | Cynnal gwrandawiadau i achosion honedig o dorri'r Cod Ymddygiad yn dilyn eu cyfeirio gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y derbynnir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Dim atgyfeiriadau hyd yma.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 2. | Cynnal gwrandawiadau i geisiadau am Ganiatâd Arbennig                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y derbynnir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cais am ganiatad arbennigwedi ei dderbyngan Gynghorydd Cyngor Cymuned gyda'r gwrandawriad yn cael ei gynnal ar 18.07.2019. Rhoddwyd caniatâd arbennig i'r unigolyn ar sail yr amodau a nodir yn y Cofnodion. Gweler y <a href="#">ddolen</a> i'r cais/cofnodion y gwrandawriad.</li> <li>Adroddiad wedi'i baratoi i'r Pwyllgor Safonau ar pob achos o Ganiatâd Arbennig yn ei gyfarfod ar 17 Medi, 2019. Gweler y <a href="#">ddolen</a> i'r adroddiad.</li> <li>Dim adroddiad yng nghyfarfod Mawrth 2020 gan</li> </ul> |

|    |                                                                                                             |                                                                                |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                             |                                                                                |                                                                   | na chafwyd unrhyw geisiadau am ganiatâd arbennig.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 3. | Cyflawni swyddogaeth ymgynghorol mewn perthynas â materion sy'n codi dan Brotocol Datrystiad Lleol y Cyngor | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y derbynnir cais</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cadeirydd y Pwyllgor Safonau wedi cynnal amrywiaeth o gyfarfodydd yn ystod y flwyddyn –</li> <li>Proses datrystiad lleol wedi ei chynnal rhwng Cynghorydd Sir a'r Cadeirydd gyda chanlyniad boddhaol.</li> <li>Bu'r Cadeirydd gyfarfod a Chynghorydd mewn perthynas â mater o ran Cofrestr Buddiannu un Aelod. Cafodd y mater ei ddatrys yn dilyn y cyfarfod.</li> <li>Ystyriaeth o'r Protocol Datrystiad Lleol o ran cwyn a godwyd yn erbyn Cynghorydd Sir, Fodd bynnag, nid oedd Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau yn ystyried y mater i fod yn addas ar gyfer y Protocol Datrystiad Lleol.</li> <li>Bu'r Cadeirydd gyfarfod â Chynghorydd mewn perthynas â'r mater yn y Cyngor Tref a Chymuned. Ni aeth y mater ymlaen i</li> </ul> |



|    |                                                                                                    |                                                                |                                                                     | gyfryngu o dan y broses<br>Protocol datrasiad lleol.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4. | Goruchwyllo hyfforddiant a datblygiad ar y Côt Ymddygiad i Aelodau yn unol â pharagraff 2.6 y Cod. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Yn barhaus</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <p><u>CYNGHORAU TREF A CHYMUNED:-</u><br/><u>CYNGHORAU TREF A CHYMUNED:-</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adroddiad ar yr Adolygiad o'r Gofrestr Buddiannau mewn sampl o'r Cyngorau Tref a Chymuned (a gnhalwyd yn Rhagfyr 2018-Chwefror 2019) wedi ei hanfon at y Cyngorau Tref a Chymuned ar 16.04.2019 gyda chais am gadarnhad bod yr un peth yn cael ei gynnwys ar Agenda'r Cyngor Tref a Chymuned a chopi o'r cofnodion yn cael eu hanfon ymlaen at y Pwyllgor Safonau. Gweler yr <a href="#">adroddiad</a> a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ym Medi 2019 mewn perthynas â'r ymatebion a gafwyd.</li> <li>• Anfonwyd llythyrau at 10 Cyngor Tref / Cymuned er mwyn eu cynghori, o ganlyniad i'w cydweithrediad wrth ymateb i ohebiaeth Pwyllgor Safonau na fyddant</li> </ul> |

|  |  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  |  | <p>yn destun adolygiad yn ystod y rownd nesaf (2020).</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nodyn Briffio ar Geisiadau am Ganiatâd Arbennig gan Gynghorwyr Tref a Chymuned wedi'i ddiweddarau. I'w rannu gan Glercod y Cynghorau Tref a Chymuned fel rhan o'r Cylchlythyr a anfonir at y Cynghorau Tref a Chymuned ddwywaith y flwyddyn.</li> <li>• Nodyn Methodoleg ar Adolygu Cofrestr Buddiannau Aelodau Cynghorau Tref a Chymuned wedi ei ddiweddarau. Hwn i'w ddosbarthu cyn unrhyw adolygiadau yn y dyfodol a gynhelir gan y Pwyllgor Safonau.</li> </ul> <p><u>AELODAU CYNGOR SIR:-</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Nodyn Methodoleg ar yr Adolygiad o Gofrestr Buddiannau ar gyfer Aelodau wedi'i ddiweddarau a'i ddosbarthu i Aelodau Etholedig ar 01.05.2019 ac ar gyfer aelodau cyfetholedig ar 28.05.2019.</li> </ul> |
|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adroddiad ar yr Adolygiad o'r Gofrestr Buddiannau ar gyfer Aelodau (a gynhaliwyd ym Mehefin 2019) wedi'i dosbarthu i aelodau etholedig a chyfetholedig ar 05/11/2019.</li> <li>• Rhaglen wedi'i chyflwyno / datblygiadau wedi eu trafod gan y Rheolwr Datblygu Adnoddau Dynol mewn cyfarfodydd o'r Pwyllgor Safonau ym Medi 2019 a Mawrth 2020.</li> <li>• Rhaglen hyfforddiant wedi ei chyhoeddi i Aelodau.</li> <li>• Siartr Datblygu Aelodau – mae'r Cyngor wedi derbyn y dyfarniad hwn am gyfnod o dair blynedd o fis Gorffennaf 2019.</li> <li>• Nodyn Briffio ar geisiadau am Ganiatâd Arbennig gan Aelodau Etholedig y Cyngor Sir wedi'i ddiweddarau. I'w rannu ag aelodau fel rhan o Gylchlythyr a anfonir at Aelodau CSym ddwywaith y flwyddyn.</li> <li>• Mae sgwrs wedi'i chynnal rhwng y Pwyllgor Safonau a Swyddfa Ombwdsmon</li> </ul> |
|--|--|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                                                                                                                        |                                                                              |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                        |                                                                              |                                                                     | Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru mewn perthynas â materion penodol yn y Llyfrau Achosion Cod Ymddygiad gan y Ombwdsmon. Adroddiadau ar yr ymatebion i'r ymholiadau a godwyd gan y Pwyllgor Safonau wedi eu cyflwyno i'r Pwyllgor (fel eitemau agenda cyfrinachol) yng nghyfarfodydd 17.09.2019 a 11.03.2020 o'r Pwyllgor Safonau.            |
| 5. | Adolygu sampl o'r Cofrestrau o Ddiddordebau'r Aelodau fel y cânt eu cadw gan y cynghorau tref a chymuned gan roi unrhyw gyngor a chanllawiau angenrheidiol wedi hynny. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Erbyn diwedd Ebrill 2019</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adolygiad wedi'i gynnal ym Mehefin 2019 gan ddefnyddio'r Nodyn Cyngor Methodoleg (a ddosbarthwyd 01.05.2019 / 28.05.2019 – a nodwyd uchod)</li> <li>• Llythyr canfyddiadau cyffredinnol wedi ei anfon at yr holl aelodau etholedig a chyfetholedig ar 05/11/2019 (<b>ATODIAD A1</b>)</li> </ul> |
| 6. | Cyflawni rôl yr ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newidiadau arfaethedig i'r Cyfansoddiad sy'n berthnasol i rôl y Pwyllgor Safonau yn enwedig lle gallai newidiadau | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fel a phryd y bydd angen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cyfansoddiad a Chylch Gorchwyl y Pwyllgor Safonau wedi'i ystyried ar ffurf <a href="#">adroddiad</a> yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17.09.2019.</li> </ul>                                                                                                                                       |

|    |                                                                                                                                                          |                                                                            |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    | arfaethedig o'r fath ragfarnu mewn modd anghymesur, hawliau neu ddiddordebau unrhyw grŵp lleiafrifol.                                                    |                                                                            |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 7. | Cyflawni rôl yr ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newidiadau deddfwriaethol/polisi arfaethedig sy'n berthnasol i faes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau. | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y bydd angen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Panel Dethol y Pwyllgor Safonau wedi penodi pedwar Aelod Annibynnol newydd i'r Pwyllgor Safonau. Gweler yr <a href="#">adroddiad</a> afel y'i cyflwynwyd i'r Cyngor Sir.</li> <li>Adolygiad o ran a yw cynghorau tref a chymuned wedi cynnwys trefniadau hyfforddiant ar gyfer clercod ac aelodau*</li> <li>Adolygodd y Pwyllgor Safonau yr Adroddiadau Blynnyddol gan Aelodau'r Cyngor Sir ac fe gysylltwyd yn uniongyrchol ag Aelodau, fel bo'n briodol, er mwyn eu hannog i gwblhau'r adroddiadau.</li> </ul> <p>* Fel rhan o adolygiad parhaus y Pwyllgor Safonau o drefniadau llywodraethu corfforaethol mewn cynghorau tref a chymuned o ran eu bod yn ymwneud â chylch gwaith y Pwyllgor Safonau.</p> |

|    |                                                                                                                                      |                                                                            |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 8. | Gwneud unrhyw argymhellion i'r Cyngor ar gyfer gwella'r meysydd gwaith hynny sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Safonau.                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y bydd angen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Argymhelliad wedi'i wneud gan y Pwyllgor Safonau yn dilyn ei broses Adolygu mewn perthynas â materion TGCh / gwefan - er mwyn galluogi aelodau cyfetholedig i ychwanegu gwybodaeth o gwmpen ar gyfer 'Datganiadau o Ddiddordeb', 'Rhoddion a Lletygarwch', a 'hyfforddiant' [dim ond enwau Aelodau Etholedig sydd wedi eu cynnwys yn y gwmpen ar hyn o bryd]. Mae'r un peth yn destun ffi o £5,000</li> </ul> |
| 9. | Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor yn amlinellu gwaith y pwyllgor yn ystod y flwyddyn flaenorol. | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mai 2020</li> </ul>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cadeirydd</li> </ul>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cadeirydd Mai 2019 I Rhagfyr 2020 wedi cymeradwyo ei "ran" o o'r adroddiad/rhaglen waith. Cadarnhaodd Mr Michael Wilson y byddai'n fodlon cydgyflwyno'r adroddiad gyda'r Cadeirydd newydd petai angen. O dan yr amgylchiadau, ni ofynnwyd i Mr Wilson fynychu.</li> <li>Cadeirydd newydd wedi ei benodi ym mis Ionawr 2020. Mr John R Jones sy'n</li> </ul>                                                   |

|     |                                                                                                                 |                                                                            |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                 |                                                                            |                                                                   | cyflwyno'r adroddiad hwn i'r Cyngor llawn.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 10. | I Gadeirydd ac aelodau eraill y Pwyllgor Safonau i fynychu unrhyw gyfarfodydd o'r Cyngor Sir neu ei Bwyllgorau. | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y bydd angen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Dim wedi eu mynychu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 11. | Sicrhau bod gwybodaeth a sgiliau'r Pwyllgor Safonau'n cael eu datblygu a'u diweddarau drwy:                     |                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fe wnaeth aelodau cyngor tref a chymuned o'r pwyllgor safonau ymgymryd ag adolygiad o gofrestri aelodau annibynnol y Pwyllgor Safonau ym Mehefin 2019. Anfonwyd llythyrau cynghori unigol at bob aelod o'r Pwyllgor Safonau ar 19.07.2019.</li> <li>Diweddarwyd Nodyn Cyngor Methodoleg ar gyfer cynnal adolygiadau o Gofrestri Buddiannau Aelodau. Rhannwyd hyn ag aelodau ar 1/52019 ac aelodau cyfetholedig ar 28/5/2019.</li> <li>Diweddarwyd y Nodyn Cyngor Methodoleg ar gynnal adolygiadau yn y cynghorau tref a chymuned.</li> </ul> |

|  |                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                         |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Adolygu'n rheolaidd achosion y penderfynwyd arnynt gan: <ul style="list-style-type: none"> <li>o awdurdodau perthnasol eraill</li> <li>o Panel Dyfarnu Cymru</li> </ul> </li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Cyfarfodydd arferol y Pwyllgor</li> </ul>                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Darparwyd i'r Pwyllgor Safonau yn y cyfarfodydd 17.09.2019 a 11.03.2019.</li> <li>• Cyhoeddwyd y cyntaf i Aelodau Cyngor Sir ar 4/10/2019. Mae'r ail i'w rannu gydag Aelodau fel rhan o gylchlythyr dwywaith y flwyddyn ar Aelodau CSYM.</li> <li>• Cyhoeddwyd y cyntaf i Gyngorau Tref a Chymuned ar 4/10/2019. Mae'r ail i'w rannu ag aelodau fel rhan o Gylchlythyr i'r Gyngorau tref a Chymuned a anfonir ddwywaith y flwyddyn.</li> </ul> |
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cymryd rhan a gwneud cyfraniad yn Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru</li> </ul>                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dwywaith y flwyddyn</li> </ul>                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• 24.06.2019 – Cyfarfod Fforwm wedi'i gynnal gan Gyngor Sir y Fflint. Mynychwyd gan y Cadeirydd ac Is-gadeirydd y Pwyllgor Safonau. Gweler y <a href="#">ddolen</a> i'r adroddiad.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                    |
|  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Cymryd rhan a gwneud cyfraniad yng Nghynhadledd Pwyllgorau Safonau Cymru Gyfan</li> </ul>                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Un bob 2 flynedd – cynhaliwyd y diwethaf ar 14.09.2018, felly bydd yn nesaf yn 2020</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dim cynhadledd wedi'i threfnu hyd yma.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |



|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                             |                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- I'w adolygu dan gynllun adolygu perfformiad yn debyg i hwnnw a ddefnyddir gan aelodau'r Cyngor Sir</li> </ul>                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Unwaith pob dwy flynedd – bydd angen gwneud hyn yn 2020</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Dim proses PDR yn berthnasol i aelodau cyfetholedig y Pwyllgor Safonau. Mae'r PDR nesaf i'w gynnal yn 2020 pan fydd tymor y pedwar aelod annibynnol newydd wedi dechrau.</li> <li>• O ganlyniad i gyfyngiadau â'r system electronig, fel gyda'r holl Aelodau o'r Cyngor Sir (etholedig a Chyfetholedig), cynghorir aelodau'r Pwyllgor safonau i sicrhau eu bod yn diweddarau cofnodion hyfforddiant eu hunain.</li> </ul>           |
| 12. | <p>Monitro cynnydd o ran cwynion ynghylch aelodau a gafodd eu cyflwyno i OGCC a dadansoddi'n flynyddol y wybodaeth ynglŷn â'r cwynion sy'n berthnasol i'r Cyngor Sir a'r cynghorau tref a chymuned er mwyn nodi unrhyw dueddiadau neu faterion sy'n peri pryder neu sy'n dangos fod angen hyfforddiant.</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Yn chwarterol</li> </ul>                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adroddiad i'r pwyllgor Safonau ar <a href="#">17.09.2019</a> a <a href="#">11.03.2020</a></li> <li>• Bydd y matrices cwynion yn cael ei gylchredeg i Aelodau'r Pwyllgor Safonau bob Chwarter yn Ebrill (Ionawr-Mawrth), Gorffennaf (Ebrill-Mehefin), Hydref (Gorffennaf-Medi) ac Ionawr (Hydref-Rhagfyr). Mae'n nodi manylion y cwynion a dderbyniwyd a'r cynnydd a wnaed o ran y cwynion sy'n cael eu hymchwilio iddynt</li> </ul> |

|  |  |  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  |  | <p>gan yr Ombwdsmon mewn perthynas ag (a) Aelodau'r Cyngor Sir a (b) Aelodau'r Cyngorau Tref a Chymuned.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Adroddiad gan yr Ombwdsmon a chrynodeb o'r Llyfr Achosion cwynion Cod Ymddygiad a dderbyniwyd gan yr Ombwdsmon ar gyfer <a href="#">Chwefror</a> a <a href="#">Mai</a> 2019 wedi'i adrodd i'r pwyllgor Safonau ar 17.09.2018. Cafodd yr adroddiad ei gylchredeg i Aelodau'r Cyngor Sir ar 04.10.2019 a chynghorau tref a chymuned ar 04.10.2019.</li> <li>• Adroddiad gan yr Ombwdsmon a chrynodeb o'r Llyfr Achosion cwynion Cod Ymddygiad a dderbyniwyd gan yr Ombwdsmon ar gyfer <a href="#">Medi</a> a <a href="#">Hydref</a> 2019 wedi'i adrodd i'r pwyllgor Safonau ar 11.03.2020. Adroddiad i'w gynnwys yn y cylchlythyr a anfonir at Aelodau'r Cyngor Sir ddwywaith y flwyddyn ac</li> </ul> |
|--|--|--|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                 |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                 |                                                                   | Aelodau'r Cyngorau Tref a Chymuned yn dilyn hynny.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 13. | Cynnal cyswllt gydag Arweinyddion Grwpiau er mwyn trafod materion sydd o bryder/diddordeb cyffredin.                                                                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y bydd angen</li> </ul>                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>Y Cadeirydd</li> </ul>     | <ul style="list-style-type: none"> <li>05.09.2019</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 14. | Adroddiad ar ddangosyddion perfformiad chwarterol ar gyfer y Pwyllgor Safonau ac adrodd yn ôl fel mater o drefn                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cyn Ebrill 2020</li> <li>Yn chwarterol</li> </ul>                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Adroddir yn Chwarterol</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 15. | Gwneud gwaith ar gyfer hyfforddi ac anwytho'r 4 aelod annibynnol newydd ar y Pwyllgor Safonau, unwaith y byddant wedi eu penodi. Y bwriad fyddai i'r aelodau newydd hynny fynychu cyfarfod ffurfiol olaf y Pwyllgor Safonau cyfredol ym Medi 2019. | <ul style="list-style-type: none"> <li>Pedair swydd wag i'w llenwi erbyn 19 Rhagfyr 2019 pan fydd cyfnod pedwar o'r pum aelod cyfredol yn dod i ben.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cyflwynodd Panel Dethol y Pwyllgor Safonau adroddiad i'r Cyngor ar 10 Medi 2019 yn argymhell enwau'r pedwar unigolyn i'w penodi fel aelodau annibynnol o'r Pwyllgor Safonau. Cadarnhawyd y penodiadau.</li> <li>Cafodd y pedwar aelod annibynnol newydd eu gwahodd i fynychu (er mwyn goruchwyllo) cyfarfod y Pwyllgor Safonau a gynhaliwyd ar 17 Medi 2019. Mynychodd tri ohonynt.</li> <li>Datblygwyd rhaglen hyfforddiant / cynefino (gyda mewnbwn gan yr Aelodau newydd) ond cafodd ond ei gwblhau yn rhannol o</li> </ul> |

|  |  |  |  |                                                                                                             |
|--|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  |  |  | <p>ganlyniad i'r coronafeirws. Caiff yr hyfforddiant ei gynnwys ar raglen waith y flwyddyn nesaf hefyd.</p> |
|--|--|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

**From:** "Mared W. Yaxley" <[MaredYaxley@ynysmon.gov.uk](mailto:MaredYaxley@ynysmon.gov.uk)>  
**Date:** Tuesday, 5 November 2019 at 12:06:18  
**To:** "Aelodau Members" <[AelodauGW6@anglesey.gov.uk](mailto:AelodauGW6@anglesey.gov.uk)>, "Islwyn Jones" <[IslwynJones@ynysmon.gov.uk](mailto:IslwynJones@ynysmon.gov.uk)>, "Denise-Harris Edwards" <[Denise-HarrisEdwards@ynysmon.gov.uk](mailto:Denise-HarrisEdwards@ynysmon.gov.uk)>, "Dilys Shaw" <[DilysShaw@ynysmon.gov.uk](mailto:DilysShaw@ynysmon.gov.uk)>, "John R. Jones" <[JohnJones@ynysmon.gov.uk](mailto:JohnJones@ynysmon.gov.uk)>, "Keith R. Roberts" <[KeithRoberts@ynysmon.gov.uk](mailto:KeithRoberts@ynysmon.gov.uk)>, "Iorwerth Roberts" <[IorwerthRoberts2@ynysmon.gov.uk](mailto:IorwerthRoberts2@ynysmon.gov.uk)>, "anestgrayfrazer@aol.com" <[anestgrayfrazer@aol.com](mailto:anestgrayfrazer@aol.com)>, "Dyfed W. Jones" <[DyfedJones@ynysmon.gov.uk](mailto:DyfedJones@ynysmon.gov.uk)>, "Llio Johnson" <[LlioJohnson@ynysmon.gov.uk](mailto:LlioJohnson@ynysmon.gov.uk)>, "Dilwyn Evans" <[DilwynEvans@ynysmon.gov.uk](mailto:DilwynEvans@ynysmon.gov.uk)>, "John Mendoza" <[JohnMendoza@ynysmon.gov.uk](mailto:JohnMendoza@ynysmon.gov.uk)>, "dafydd@mentermon.com" <[dafydd@mentermon.com](mailto:dafydd@mentermon.com)>  
**Cc:** "Michael Wilson" <[MichaelWilson@ynysmon.gov.uk](mailto:MichaelWilson@ynysmon.gov.uk)>, "Lynn Ball" <[LynnBall@ynysmon.gov.uk](mailto:LynnBall@ynysmon.gov.uk)>, "Medwen Jones" <[MedwenJones@ynysmon.gov.uk](mailto:MedwenJones@ynysmon.gov.uk)>  
**Subject:** Pwyllgor Safonau - Adolygiadau o Gofrestrau Diddordebau Aelodau / Standards Committee - Review of the Registers of Interests for Members

**At sylw aelodau etholedig a chyfetholedig:**

Annwyl Aelod,

Fel y gwyddoch, fel rhan o'i raglen waith flynyddol, cynhaliodd y Pwyllgor Safonau adolygiad o'r tair Cofrestr mewn perthynas â datganiadau o ddiddordebau gan Aelodau. Mae'r Pwyllgor Safonau'n credu mai ei rôl yw cynorthwyo Aelodau i gydymffurfio â'u dyletswyddau ac mae'n bleser gennyf ddweud bod yr adolygiad diweddaraf hwn yn galonogol ac yn sicr yn welliant o gymharu â'r blynyddoedd blaenorol ond bod lle i wella ymhellach yn achos rhai Aelodau.

Diolch am eich cefnogaeth a'ch cymorth gyda'r adolygiad. Roedd yr wybodaeth a adolygwyd yn cynnwys: -

- Y Gofrestr Sefydlog
- Datganiadau o ddiddordeb a wnaed mewn cyfarfodydd
- Cofrestr Rhoddion a Lletygarwch
- Adroddiadau Blynyddol yr Aelodau
- Rhaglenni a Chofnodion Cyfarfodydd
- Hyfforddiant a gynigir gan y Cyngor a Chofnod Hyfforddi pob aelod
- Adolygiadau Datblygiad Personol (dim manylion – dim ond fod hyn wedi'i gynnig)
- Bywgraffiadau fel y maent yn ymddangos ar wefan y Cyngor
- Rhestr Cyrff Allanol

Yn dilyn Adolygiad eleni, mae'r Pwyllgor yn gofyn i chi roi sylw dyladwy i'w gasgliadau cyffredinol / argymhellion fel a ganlyn: -

**Y Gofrestr Sefydlog**

Cafwyd enghreifftiau yn ddiweddar o gwynion yn cael eu cyflwyno i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) oherwydd nad oes digon o wybodaeth yn cael ei chynnwys ar Gofrestr Sefydlog rhai unigolion. O'r herwydd, anogir Aelodau i gymryd y materion isod yn benodol i ystyriaeth:

1. Sicrhau bod cyfeiriadau a daliadau tir wedi'u disgrifio'n glir ac yn gyflawn. Mae disgwyl fod tir yn cael ei ddisgrifio yn ddigonol i berson lleol ei adnabod. Dylid cynnwys cyfeiriad post neu ddisgrifiad o'r tir. Os ydi Aelodau eisiau cynnwys rhif daliad / teitl y tir efo'r Gofrestra Tir yn ychwanegol yna byddai hyn yn dderbyniol ond ni ddylai fod yr unig ffordd i ddisgrifio'r eiddo neu'r tir. Yn ychwanegol at hyn, os nad oes gan Aelod ddiddordeb mewn unrhyw dir, dylent nodi 'Dim' neu 'Dim Diddordebau' ar y gofrestr.

2. Mae hefyd yn bwysig bod Aelodau'n datgelu eu haelodaeth o gyrff cyhoeddus, elusennau a chymdeithasau cyhoeddus eraill. Dylai aelodau nodi enw a chyfeiriad llawn y sefydliadau / elusennau y maent yn aelodau ohonynt. Dylai'r Aelodau hefyd adolygu eu Cofrestrau i sicio eu bod wedi cynnwys manylion am eu statws yn y sefydliadau hynny.
3. Ble mae Aelodau'n datgan eu bod yn llywodraethwyr ysgol, dylid nodi enw'r ysgol ar y Gofrestr ac ym mha gapasiti y maent yn gwasanaethu, h.y. wedi eu penodi gan y Cyngor, rhiant-llywodraethwr ac ati. Y rheswm am hynny yw fod hyn yn effeithio ar hawl Aelodau i siarad/pleidleisio ar rai materion oherwydd efallai y bydd modd/na fydd modd dibynnu ar y caniatâd sydd wedi ei gynnwys yn y Côd Ymddygiad.
4. Ble mae Aelodau wedi eu hethol neu eu cyfethol ar Gyngor Tref/Cymuned arall, dylid cynnwys aelodaeth y Cyngor hwn yn y Gofrestr Sefydlog.
5. Atgoffir Aelodau o'r angen statudol i ddiweddarau'r Gofrestr Sefydlog o fewn 28 diwrnod i unrhyw newid.
6. Atgoffir Aelodau hefyd o'r angen statudol i ddiweddarau'r Gofrestr Sefydlog yn dilyn pob etholiad, hyd yn oed os nad yw'r wybodaeth yn newid.
7. Er nad yw'n ofyniad statudol, anogir Aelodau i adolygu eu Cofrestr Sefydlog yn flynyddol hyd yn oed os nad oes unrhyw newidiadau er mwyn diweddarau'r dyddiad (sy'n ymddangos ar-lein) ac sy'n dangos bod y Gofrestr yn cael ei hadolygu gan yr Aelod.

#### **Datgan diddordebau mewn cyfarfodydd**

1. Pan fydd Aelodau'n ticio'r blwch i ddatgan diddordeb, rhaid iddynt hefyd nodi manylion y diddordeb hwnnw. Rhaid i natur y diddordeb ac a yw'r diddordeb hwnnw yn ddiddordeb personol neu'n un sy'n rhagfarnu fod yn amlwg ar y ffurflen.
2. Mae angen mwy o eglurder mewn perthynas â'r wybodaeth a ddarperir gan yr Aelodau ynghylch natur y diddordeb a'r modd y mae'n ymwneud â'r eitem ar yr agenda.
3. Ni ddylai Aelodau ddefnyddio byrfoddau sefydliadau ac ati ar y ffurflenni datgan na chymryd yn ganiataol bod gan y sawl sy'n ei darllen wybodaeth gefndirol am y diddordeb sy'n cael ei datgan.
4. Anogir Aelodau i lenwi'r ffurflenni'n gyflawn gan ateb pob cwestiwn yn y drefn gywir.
5. Os yw Aelodau'n ansicr ynghylch a oes ganddynt ddiddordeb y mae angen ei ddatgan mewn cyfarfodydd, dylent ofyn am gyngor.

#### **Cofrestr Rhoddion a Lletygarwch**

1. Un datganiad a nodwyd mewn perthynas â rhoddion a lletygarwch.
2. Gwahoddir Aelodau i ail-ymgyfarwyddo eu hunain â'r [Protocol Rhoddion a Lletygarwch](#) er mwyn sicrhau eu bod yn gwybod pryd i'w datgan.

#### **Adroddiadau Blynyddol**

1. Nid yw'r holl Adroddiadau Blynyddol yn ymddangos ar y wefan ac mae'r Pwyllgor Safonau'n gwneud ymholiadau ynghylch hyn.
2. Mae dau o'r 30 Aelodau wedi penderfynu peidio â chyhoeddi Adroddiadau Blynyddol. Er nad oes unrhyw ofyniad statudol ar Aelodau i gynhyrchu Adroddiadau Blynyddol, mae'r Pwyllgor Safonau o'r farn bod hyn yn arfer dda ac anogir Aelodau i ddarparu'r wybodaeth hon.

#### **Hyfforddiant**

1. Wrth gynnal yr adolygiad hwn, rhoes y Pwyllgor Safonau ystyriaeth i'r cofnod hyfforddiant sydd ar gael ar-lein (mae pob Aelod yn bersonol gyfrifol am eu diweddarau) a rhestr o bresenoldeb aelodau mewn digwyddiadau hyfforddiant a drefnwyd gan yr Adain Adnoddau Dynol. Mae'r Pwyllgor Safonau'n pryderu fod Aelodau yn gwneud cam â nhw eu hunain oherwydd ymddengys eu bod yn cofnodi llai o sesiynau hyfforddiant ar-lein nag y maent wedi eu mynychu mewn gwirionedd.

2. Ar y llaw arall, ystyriwyd bod nifer y digwyddiadau hyfforddiant a fynychwyd gan rai Aelodau'n isel (fel yr oedd eu presenoldeb mewn cyfarfodydd). Codwyd y mater hwn gyda'r Arweinyddion Grwpiau. Anogir Aelodau i fynychu hyfforddiant a chyfarfodydd yn unol â'r ceisiadau y maent yn eu derbyn.
3. Anogir Aelodau i gwblhau eu cofnod hyfforddiant ar-lein ar ôl bob digwyddiad hyfforddiant. Mae hyfforddiant yn cynnwys digwyddiadau yn y dosbarth, e-ddysgu a sesiynau briffio.
4. Mae'r Pwyllgor Safonau'n ceisio trefnu hyfforddiant pellach i Aelodau ynghylch sut i ddiweddarau eu cofnodiadau hyfforddiant.
5. Mae ymholiadau'n mynd rhagddynt hefyd ynghylch cofnodi hyfforddiant aelodau cyfetholedig oherwydd nid yw hyn yn bosibl ar hyn o bryd. Ym marn y Pwyllgor Safonau, mae hyn yn wendid yn y system y dylid ei gywiro cyn gynted ag sy'n bosibl er mwyn darparu sicrwydd a thryloywder.

### **Adolygiadau Datblygiad Personol**

1. Nid yw ADP yn orfodol ac maent y tu allan i sgôp uniongyrchol y pwyllgor Safonau. Fodd bynnag, mae Arweinyddion Grwpiau wedi cael eu hannog i gynnig yr opsiwn o ADP i Aelodau ac anogir Aelodau i fynychu pan gânt wahoddiad.
2. Mae ADP yn declynnau defnyddiol i ddatblygu cynllun anghenion hyfforddiant ar gyfer pob Aelod a bwydo i mewn i'r hyfforddiant a gynigir i Aelodau yn gyffredinol er mwyn sicrhau bod hyfforddiant yn benodol, yn ddefnyddiol, wedi'i dargedau ac yn rhoi gwerth am arian.

### **Bywgraffiad**

Fel y gwyddoch, mae gan bob Aelod adran bywgraffiad ar wefan y Cyngor. Nid yw'r wybodaeth yn y bywgraffiad bob amser yn cyfateb i'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn y Gofrestr Sefydlog ar gyfer pob Aelod. Anogir Aelodau i adolygu eu bywgraffiadau a'u croes-gyfeirio gyda'u Cofrestrau Sefydlog a'r gofrestr o gyrff allanol a ddeler gan y Cyngor.

### **Aelodaeth a Phresenoldeb ar Gyrff Allanol**

Gofynnwyd i Arweinyddion grwpiau ailystyried y cyfrifoldeb a roddir ar rai Aelodau unigol mewn perthynas â chyrff allanol oherwydd mae'r Pwyllgor Safonau yn pryderu fod baich gwaith rhai Aelodau'n anghymesur (hyd yn oed ar ôl diystyru'r cyflogau uwch a delir i rai aelodau). Er mai mater i'r Cyngor yw hwn, mae'r Pwyllgor Safonau o'r farn y dylai'r Cyngor adolygu ei aelodaeth ar y cyrff allanol y mae ymrwymiad arno i anfon cynrychiolwyr iddynt. Dylai disgwyliadau'r Cyngor o'i Aelodau fod yn realistig.

### **Aral**

Mae nifer o Ganiatadau Arbennig wedi cael eu rhoddi i Aelodau'n ddiweddar. Mae'r Pwyllgor Safonau'n ymholi ynghylch a fyddai modd creu dolen i'r holl Ganiatadau Arbennig, efallai o dudalen bywgraffiad pob Aelod, neu o fewn eu hadroddiadau blynyddol.

Mae'r canfyddiadau hyn yn nodi casgliadau cyffredinol yr adolygiad. Mae rhai Aelodau unigol wedi derbyn negeseuon e-bost personol gan y Pwyllgor Safonau gydag argymhellion ar gyfer adolygu / diweddarau / esbonio peth o'r wybodaeth a gyhoeddwyd. Lle ystyriwyd bod hynny'n angenrheidiol, gofynnwyd i rai Aelodau gyfarfod â mi. Yn y llythrau, rydym wedi gofyn am ymatebion. Lle na dderbyniwyd ymatebion, cofiwch y byddwn yn codi'r mater gyda'ch Arweinyddion Grwp.

Mae'r Pwyllgor yn gwerthfawrogi eich bod chi i gyd yn brysur iawn ac yn ymwybodol mai dim ond un o nifer o dasgau y mae'n rhaid i chi fynd i'r afael â nhw yw hon. Fodd bynnag, gobeithiwn y bydd yr argymhellion uchod yn cynorthwyo i arbed amser i'r Aelodau oherwydd bydd gwella safon y ffurflenni, gobeithio, yn osgoi beth allai fod yn gwynion di-sail sy'n draul ar amser pawb. Fel y gwelsom, mae diffyg eglurder mewn achosion diweddar wedi arwain at gwynion/heriau oherwydd nad yw'r Ffurflenni Datgan Diddordeb wedi cael ei cwblhau'n gyflawn/yn gywir.

Cofion,  
Mike Wilson  
Cadeirydd y Pwyllgorau Safonau  
Cyngor Sir Ynys Môn

---

## **FAO elected and co-opted members**

Dear Member,

As you are aware, as part of its annual work programme, the Standards Committee conducted a review of the three Registers of Members' declarations of interests. The Standards Committee believes its role is to assist Members to comply with their duties, and I am pleased to report that this latest review was encouraging and certainly an improvement on previous years, but still with room for further improvement by a few Members.

Thank you for your support and assistance with the Review. The information reviewed included:-

- The Standing Register of Interests
- Declarations of Interests in meetings
- The Gifts & Hospitality Register
- Members' Annual Reports
- Agenda and Minutes of Meetings
- Training offered by the Council and the Training Record of each Member
- Personal Development Reviews (no detail – only that it has been offered)
- Biography as included on the Council's website
- Outside Bodies list.

Following this year's Review, the Standards Committee asks that you have due regard to its general findings / recommendations, which are as follows:-

### **The Standing Register**

There have been examples recently of complaints being submitted to the Public Services Ombudsman for Wales (PSOW) as a result of a lack of information being included on the Standing Register of some individuals. Members are therefore encouraged to take note of the following matters in particular:

1. To ensure that addresses and land holdings are clearly and fully described. There is a requirement that land is sufficiently described so that it is identifiable by a local person. A postal address or description should be included. If Members also want to include a holding number / title number with the Land Registry, this is acceptable but it should not be the only way to describe property or land. Additionally, if a Member has no interest in land they should enter 'None' or 'No Interest' on the Register.
2. It is also important that Members disclose their membership of other public bodies, charities and associations. Members should provide the full name and address of organisations/charities of which they are members. Members should review their Registers to check that they have included details of their role/status within any such organisations.
3. Where Members state they are school governors, the Register should identify the school and also in what capacity i.e. appointed by the Council / parent governor etc. The reason for this is because this affects Members' right to speak/vote on some



matters as the inbuilt dispensation in the Code of Conduct may/may not be relied upon.

4. Where Members are elected or co-opted onto another Town/Community Council, membership of that Council should be included in the Standing register.
5. Members are reminded of the statutory requirement to update the Standing Register within 28 days of any changes occurring.
6. Members are also reminded of the statutory requirement to update the Standing Register following every election, even where the information is unchanged.
7. Whilst not a statutory requirement, Members are encouraged to review their Standing Register annually even if there are no changes so as to refresh the date (which appears online) and which demonstrates that the Register is being reviewed by the Member.

#### **Declaration of Interests in Meetings**

1. When Members are ticking the box to declare an interest they must also provide details of that interest. Both the nature of the interest, and whether that interest is a personal or a prejudicial interest must be evident on the form.
2. Greater clarity is required in respect of the information supplied by Members regarding the nature of the interest and how it relates to the item on the agenda.
3. Members should not use abbreviations of organisations etc. on the declaration forms, nor assume the reader has any background information in relation to the interest being declared.
4. Members are encouraged to fully complete the forms by answering each relevant question in their correct order.
5. If Members are unsure as to whether they have a declarable interest in meetings they should seek advice.

#### **Register of Gifts and Hospitality**

1. One declaration was noted in respect of gifts and hospitality.
2. Members are invited to re-familiarise themselves with the [Protocol of Gifts and Hospitality](#) to ensure they are aware when declarations may be required.

#### **Annual Reports**

1. Not all Annual Reports appear on the website and the Standards Committee is making enquiries in this regard.
2. Two of the thirty Members have decided not to publish Annual Reports. Whilst there is no statutory requirement for Members to produce Annual Reports, it is considered best practice by the Standards Committee and Members are encouraged to provide this information.

#### **Training**

1. In conducting this review, the Standards Committee considered the training record available online (which each Member is personally responsible for updating) and a list of Member attendance at training events provided by the Human Resources Section. The Standards Committee is concerned that Members are doing themselves a dis-service as Members seem to be recording fewer training sessions online than they have actually attended.
2. On the other hand, the number of training events attended by some Members was considered to be low (as was attendance at meetings). This has been raised with Group Leaders. Members are encouraged to attend training and meetings in accordance with the requests made.
3. Members are encouraged to complete their online training record after every training event. Training includes classroom events, e-learning and briefing sessions.

4. The Standards Committee is trying to arrange further training for Members on how to update their training records.
5. Enquiries are also ongoing in relation to the recording of training by co-opted members as this is not currently possible online. The Standards Committee considers this to be a limitation in the system which should be ratified as soon as possible so as to provide assurance and transparency.

### **Personal Development Reviews**

1. PDRs are not compulsory and they are outside the direct scope of the Standards Committee. However, Group Leaders have been encouraged to ensure the option of a PDR is offered to Members and Members are encouraged to attend when invited.
2. PDRs are a useful tool for developing a training needs plan for each Member and feeding into the training offered to Members generally so as to ensure training is specific, useful, targeted and good value for money.

### **Biography**

As you know, each Member has a biography section on the Council's website. The information included in the biography does not always match the information contained within the Standing Register for each Member. Members are encouraged to review their biographies and cross-reference with their Standing Register and the register of outside bodies held by the Council.

### **Membership and Attendance on Outside Bodies**

Group Leaders have been asked to reconsider the responsibility on outside bodies placed on various individual Members, as the Standards Committee is concerned that the workload of some Members is disproportionate (even disregarding senior salaries). Whilst this is a matter for Council, the Standards Committee considers that the Council should review its membership on outside bodies to which it is committed to sending Members. The Council's expectations of its Member should be realistic.

### **Miscellaneous**

A number of Dispensations have been granted recently to Members. The Standards Committee is making enquiries as to whether it would be possible for a link to all Dispensations to be created, perhaps from each Member's biography page, or within their annual report.

These findings set out the general conclusions of the Review. Some Members have received personal emails from the Standards Committee with recommendations for review / updating / explaining some of the information which has been published. Where it was considered necessary, some Members have been requested to meet with me, or letters have been sent for responses. Where responses have not been received, please be aware that we will be raising the matter with Group Leaders.

The Committee appreciates that you are all very busy and is aware that this task is only one of a number that you have to address. However, we hope that the above recommendations will assist in saving time for Members as improving the standard of the forms will hopefully avoid, what may be potentially groundless and time consuming complaints. As we have seen, a lack of clarity in recent cases has resulted in complaints/challenges being issued because Declaration of Interest Forms have not been fully/accurately completed.

Regards,

Mike Wilson

Cadeirydd y Pwyllgor Safonau / Chair of the Standards Committee.

Cyngor Sir Ynys Môn / The Isle of Anglesey County Council

Document: CC-019486-MY/522928



## RHAGLEN WAITH Y PWYLLGOR SAFONAU – MAI 2020 I EBRILL 2021

|    |                                                                                                                                                                   | AMSERLEN                                                                                                                                    | ADNODDAU                                                          | STATWS AR DDIWEDD Y FLWYDDYN |
|----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| 1. | Cynnal gwrandawiadau i achosion honedig o dorri'r Côd Ymddygiad i Aelodau yn dilyn eu cyfeirio gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y derbynnir atgyfeiriadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad</li> </ul>                | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |                              |
| 2. | Cynnal gwrandawiadau i geisiadau am Ganiatâd Arbennig                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y derbynnir ceisiadau ac yn unol â'r dangosydd perfformiad</li> </ul>                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |                              |
| 3. | Cyflawni rôl ymgynghorol mewn perthynas ag unrhyw faterion sy'n codi dan Brotocol Datrysiaid Lleol y Cyngor                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd y derbynnir cais</li> </ul>                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |                              |
| 4. | Goruchwyllo hyfforddiant a datblygiad ar y Côd Ymddygiad i Aelodau yn unol â pharagraff 2.6 y Côt                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Parhaus</li> </ul>                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |                              |
| 5. | Adolygu sampl o'r Gofrestr o Ddiddordebau Aelodau fel y cânt eu cadw gan y cynghorau tref a chymuned, a rhoi unrhyw gyngor a chanllawiau angenrheidiol wedi hynny | <ul style="list-style-type: none"> <li>Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu erbyn diwedd Ebrill 2021</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |                              |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                           |                                                                   |  |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--|
|     |                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                           |                                                                   |  |
| 6.  | Cyflawni rôl ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newid arfaethedig i'r Cyfansoddiad sy'n berthnasol i rôl y Pwyllgor Safonau ac yn enwedig lle gallai newidiadau arfaethedig o'r fath ragfarnu mewn modd anghymesur, hawliau a diddordebau unrhyw grŵp lleiafrifol. | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd fydd angen</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
| 7.  | Cyflawni rôl ymgynghorai mewn perthynas ag unrhyw newidiadau deddfwriaethol / polisi arfaethedig ac ati sy'n berthnasol i faes cyfrifoldeb y Pwyllgor Safonau.                                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd fydd angen</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
| 8.  | Gwneud unrhyw argymhellion i'r Cyngor ar gyfer gwella'r meysydd gwaith hynny sy'n berthnasol i'r Pwyllgor Safonau.                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd fydd angen</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
| 9.  | Cadeirydd y Pwyllgor Safonau i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyngor yn amlinellu gwaith y pwyllgor yn ystod y flwyddyn flaenorol.                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>Mai 2020 (neu pan gynhelir Cyfarfod Blynyddol y Cyngor)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cadeirydd</li> </ul>       |  |
| 10. | Y Cadeirydd neu aelodau eraill y Pwyllgor Safonau i fynychu unrhyw gyfarfodydd o'r Cyngor Sir neu ei Bwyllgorau.                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd fydd angen</li> </ul>                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
| 11. | Sicrhau fod gwybodaeth a sgiliau'r Pwyllgor Safonau'n cael eu datblygu a'u diweddarw drwy:-                                                                                                                                                                          |                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
|     | <ul style="list-style-type: none"> <li>Adolygu'n rheolaidd achosion y penderfynwyd arnynt gan <ul style="list-style-type: none"> <li>awdurdodau perthnasol eraill</li> </ul> </li> </ul>                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cyfarfod arferol o'r Pwyllgor</li> </ul>                           |                                                                   |  |

|     |                                                                                                                |                                                                                                                                              |                   |  |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--|
|     | ○ Panel Dyfarnu Cymru                                                                                          |                                                                                                                                              |                   |  |
|     | - Cymryd rhan a chyfrannu yn Fforwm Pwyllgorau Safonau Gogledd Cymru                                           | • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu ddwywaith y flwyddyn                                                      |                   |  |
|     | - Cymryd rhan a chyfrannu yng Nghynhadledd Pwyllgorau Safonau Cymru Gyfan.                                     | • Un bob 2 flynedd – cynhaliwyd y diwethaf ar 14.09.2019, felly byddai'r nesaf yn 2020, ond fe'i gohiriwyd oherwydd y pandemig Coronafeirws. |                   |  |
|     | - I'w adolygu dan gynllun adolygu/gwerthuso perfformiad tebyg i'r un a ddefnyddir gan aelodau'r Cyngor Sir.    | • Unwaith bob dwy flynedd – un i'w gynnal yn 2020 – ond bydd yn ddibynnol ar adnoddau.                                                       |                   |  |
| 12. | Monitro cynnydd o ran cwynion ynghylch aelodau a gafodd eu cyflwyno i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru a | • Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n                                                                                              | • Swyddog Monitro |  |

|     |                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                     |                                                                   |  |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|--|
|     | dadansoddi'n flynyddol y data am gwynion sy'n berthnasol i'r Cyngor Sir a chynghorau tref a chymuned er mwyn nodi unrhyw dueddiadau neu faterion sy'n peri pryder neu'n amlygu anghenion hyfforddiant.                                      | cael ei amserlennu'n chwarterol.                                                                                                    |                                                                   |  |
| 13. | Cynnal cyswllt ag Arweinyddion Grwpiau er mwyn tafod unrhyw faterion sydd o bryder                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>Fel a phryd fydd angen</li> </ul>                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Cadeirydd</li> </ul>       |  |
| 14. | Adolygu dangosyddion perfformiad ar gyfer y Pwyllgor Safonau ac adrodd arnynt fel mater o drefn.                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Ebrill 2021.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
| 15. | Cynnal rhaglen o hyfforddiant ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau yn unol ag <b>Atodiad B1</b> , fel y cytunwyd arno gan y Pwyllgor Safonau yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2019.                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Ebrill 2021.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>Swyddog Monitro</li> </ul> |  |
| 16. | Ystyried hyfforddiant ar gyfer Aelodau – anwytho aelodau newydd (yn dilyn etholiadau Mai 2022) ac, fel mater ar wahân, hyfforddiant blynyddol ar gyfer pob aelod, yn unol â rhaglen Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru ( <b>Atodiad B2</b> ) | <ul style="list-style-type: none"> <li>Yn ddibynnol ar adnoddau – fel arfer byddai'n cael ei amserlennu cyn Ebrill 2021.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li></li> </ul>                |  |

## Atodiad B1:

| Hyfforddiant                     | Naratif                                                                                                                                                                                                                                                                         | Math o hyfforddiant                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Côd Ymddygiad                    | Mae'n rhaid i holl Aelodau'r Pwyllgor Safonau ddilyn y Côd Ymddygiad. Mae'r Cod yn nodi bod yn rhaid i Aelodau fynychu o leiaf un sesiwn hyfforddiant ar y Côd Ymddygiad yn ystod pob tymor llawn, presenoldeb o'r fath i ddigwydd yn ystod y chwe mis yn dilyn cael eu hethol. | Modiwl E-ddysgu ar "Foeseg a Safonau"<br><br>Hyfforddiant Ystafell Ddosbarth i'w ddarparu yn fewnol gan y Swyddog Monitro.                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ar gael ar gais<br><br>Mai 2020                                                                                                                  |
| Caniatâd Arbennig                | Gall Cyngorwyr Tref a Chymuned wneud cais am ganiatâd arbennig. Bydd Panel o aelodau'r Pwyllgor Safonau yn ystyried cais ysgrifenedig am ganiatâd arbennig mewn Gwrandawriad.                                                                                                   | Sesiwn hyfforddiant ystafell ddosbarth ar Ganiatâd Arbennig (y sail ar gyfer rhoi caniatâd arbennig / y fethodoleg ar gyfer cynnal gwrandawiadau ac ati) i'w darparu'n fewnol gan y Swyddog Monitro.<br><br>Bydd hyfforddiant penodol ar y cais am ganiatâd arbennig gerbron y Panel yn cael ei ddarparu cyn pob Gwrandawriad am Ganiatâd Arbennig ac fe'i darperir yn fewnol gan y Swyddog Monitro. | Haf 2020<br><br>Yn ôl yr angen yn ystod 2020/21                                                                                                  |
| Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus | Yng nghyfarfodydd ffurfiol y Pwyllgor Safonau (Mawrth a Medi) darperir diweddariad ar yr achosion sydd wedi eu hystyried gan OGCC                                                                                                                                               | Darperir dau adroddiad y flwyddyn ac fe gynhelir trafodaeth yn y Cyfarfodydd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Mawrth 2020<br><br>Medi 2020                                                                                                                     |



| Hyfforddiant                                                | Naratif                                                                                                                                                                               | Math o hyfforddiant                                                                                                                                     | Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws |
|-------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Cymru (OGCC) / Panel Dyfarnu Cymru (PDC) – adolygu achosion | a PDC.                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                         | Mawrth 2021                                                                                                                                      |
| Cyfansoddiad CSYM                                           | Darparu trosolwg cyffredinol o Gyfansoddiad y Cyngor o ran y ffordd y gallai effeithio ar y Pwyllgor Safonau.                                                                         | Sesiwn hyfforddiant gyffredinol yn yr ystafell ddosbarth ar y Cyfansoddiad i'w chynnal yn fewnol gan y Swyddog Monitro.                                 | I'w gadarnhau – 2020                                                                                                                             |
| Cyfryngu yng nghyd-destun y Protocol Datrysiaid Lleol       | Mae Aelodau'r Pwyllgor Safonau yn hanfodol i'r broses Datrysiaid Lleol yn unol â'r Protocol sydd wedi'i fabwysiadu gan y Pwyllgor ac sydd wedi'i gymeradwyo gan yr Arweinwyr Grwpiau. | Darparwr allanol i gynhyrchu a darparu sesiwn hyfforddiant bwrpasol ar gyfer aelodau'r Pwyllgor Safonau yn seiliedig ar Brotocol Datrysiaid Lleol CSYM. | Mai / Mehefin 2020                                                                                                                               |
| Gwrandawiadau Pwyllgor Safonau                              | Er na ragwelir unrhyw Wrandawiadau yn y dyfodol agos, mae angen i'r Pwyllgor Safonau gynnal Gwrandawiadau petai OGCC yn cyfeirio mater ar gyfer ei benderfynu.                        | Holi darparwr allanol – efallai y gellid gwneud hyn ar y cyd â Phwyllgor neu Bwyllgorau Safonau eraill.                                                 | I'w drefnu ymhellach pan fydd angen (os yw'n debygol y bydd angen Gwrandawriad)                                                                  |
| Cydraddoldeb ac Amrywiaeth Seibr Ddiogelwch                 | Hyfforddiant cyffredinol sydd wedi'i adnabod fel bod yn berthnasol ar gyfer Aelodau'r Pwyllgor Safonau o'r rhestr o hyfforddiant a ofynnwyd amdano ar gyfer Aelodau Etholedig.        | Modiwlau E-ddysgu.                                                                                                                                      | Ar gael yn ôl yr angen                                                                                                                           |

| Hyfforddiant                                                                                                                                                                                                             | Naratif                                                                              | Math o hyfforddiant                                                                                                                                                         | Dyddiad Arfaethedig a gytunwyd gan y Pwyllgor – ond bydd rhaid addasu'r amserlen yn unol â gofynion busnes o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| GDPR                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                      |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                  |
| <p>Diogelu (Sylfaenol)</p> <p>Trais yn erbyn merched; Prevent; Camfanteisio'n rhywiol ar blant (CSE); Caethwasiaeth Fodern</p> <p>Iechyd a Diogelwch</p> <p>Trwyddedu* / Cynllunio*</p> <p><i>* os ar y Pwyllgor</i></p> | Dyma restr o'r hyfforddiant y gofynnir i Aelodau Etholedig ei gwblhau.               | <p>Pob un (ac eithrio Trwyddedu a Chynllunio) i'w cwblhau gan aelodau'r Pwyllgor Cynllunio drwy e-ddysgu</p> <p>Efallai y bydd modd cynnal sesiynau ystafell ddosbarth.</p> | <p>Ar gael yn ôl yr angen</p> <p>I'w gadarnhau - 2020</p>                                                                                        |
| Cadeirio Cyfarfodydd                                                                                                                                                                                                     | I'w gynnig i'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd sydd newydd eu penodi, os ydynt yn dymuno. |                                                                                                                                                                             | I'w gadarnhau – 2020                                                                                                                             |

**Atodiad: B2**

| Pryd                    | Beth                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Cynulleidfa      | Dull Darparu | Deunyddiau hyfforddiant ar gael / angen deunydd hyfforddiant?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Pwy sy'n trefnu / darparu?                       |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|--------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                  |
| <b>DARPAR YMGEISWYR</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                  |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                  |
| 2015-17                 | <u>Rhaglen Amrywiaeth mewn Democratiaeth</u> - <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ymgyrch hyrwyddo</li> <li>• Nosweithiau Agored/ Digwyddiadau</li> <li>• Fideos</li> <li>• Hyfforddiant e.e. Cyfryngau Cymdeithasol</li> <li>• Mentora</li> <li>• Canllawiau</li> <li>• Canllawiau i Gyflogwyr</li> </ul> | Darpar Ymgeiswyr | Amrywiol     | Amrywiol                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | LLC                                              |
| 2016                    | Canllawiau Ymgeiswyr CLILC (ar-lein)                                                                                                                                                                                                                                                                             | Darpar Ymgeiswyr | Canllaw      | D/B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | CLILC                                            |
| 2016                    | Taflen Taliadau i Gynghorwyr                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Darpar Ymgeiswyr | Taflen       | D/B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol |
| 2016                    | Canllawiau a Gwybodaeth Ar-lein<br>Diwrnodau/Nosweithiau Agored<br>Mentora/Cysgodi<br>Fideos Ar-lein<br>Wythnos Ddemocratiaeth Leol (wythnos 10 Hydref) – gweithgareddau cysylltiadau                                                                                                                            | Darpar Ymgeiswyr | Amrywiol     | Enghreifftiau:<br>Conwy - <a href="http://www.conwy.gov.uk/upload/public/attachments/474/WanttobeaCountyBoroughCouncilortr.pdf">http://www.conwy.gov.uk/upload/public/attachments/474/WanttobeaCountyBoroughCouncilortr.pdf</a><br>Gwynedd <a href="https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Bod-yn-Gynghorydd.aspx">https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Cyngor/Cynghorwyr-a-phwyllgorau/Bod-yn-Gynghorydd.aspx</a> | Cynghorau                                        |

|                       |                                                                         |                         |                                                                                                    |                                                                                                                      |                                                                         |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|
|                       | cyhoeddus, cysylltiadau ag ysgolion ac ati.                             |                         |                                                                                                    |                                                                                                                      |                                                                         |
| <b>AELODAU NEWYDD</b> |                                                                         |                         |                                                                                                    |                                                                                                                      |                                                                         |
| Wythnos Un            | Rhannu Canllaw CLILC i Gynghorwyr                                       | Holl Aelodau            | Canllaw wedi'i argraffu ac ar-lein                                                                 |                                                                                                                      | CLILC<br>Cynghorau<br>(dosbarthu)                                       |
| Wythnos Un            | Cynefino (swyddfeydd y Cyngor a chyfleusterau'r sir)                    | Holl aelodau            | Taith                                                                                              | Gwybodaeth / mapiau ac ati fel rhan o becyn cyflwyno a gynhyrchwyd ym mhob awdurdod.                                 | Cynghorau                                                               |
| Wythnos Un            | Cyflwyniad i'r Cyngor a llywodraethiant corfforaethol.                  | Holl aelodau            | Prif Weithredwr                                                                                    | I'w ddatblygu'n lleol gan staff                                                                                      | Cynghorau                                                               |
| Wythnos Un            | <b>Cyflwyniad i TGCh ac offer TGCh</b>                                  | <b>Holl aelodau (M)</b> | Swyddogion TGCh, sesiynau unigol yn ystod y dydd                                                   | Sesiwn a chanllawiau i'w datblygu yn lleol gan staff                                                                 | Cynghorau                                                               |
| Wythnos Un            | Cyflwyniad i feysydd gwasanaeth                                         | Holl aelodau            | Holl uwch swyddogion, rhannu gwybodaeth allweddol am bolisïau.                                     | Nid oes angen deunyddiau – bydd gwybodaeth sylfaenol yn cael ei gynnwys yn y pecyn cyflwyno, pwy 'di pwy ac ati.     | Cynghorau                                                               |
| Wythnos Un            | <b>Sesiwn Côt Ymddygiad a Moeseg</b>                                    | <b>Holl aelodau (M)</b> | Swyddog Monitro. Fideo'r Ombwdsmon ar YouTube erbyn hyn, ffyn data hefyd.                          | Mae Swyddogion Monitro wedi derbyn deunyddiau gweithdy CLILC. E-ddysgu ar Academi Llywodraeth Leol Cymru Gyfan (AWA) | CLILC<br>Cynghorau<br>Castell nedd /<br>Port Talbot /<br>AWA (E-ddysgu) |
| 6 mis cyntaf          | <b>Materion cyfansoddiadol gan gynnwys cymryd rhan mewn cyfarfodydd</b> | <b>Holl aelodau (M)</b> | Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd/<br>swyddogion<br>Gwasanaethau Democrataidd/<br>aelod profiadol | Deunyddiau ar gael ym mhob awdurdod                                                                                  | Cynghorau                                                               |
| 6 mis cyntaf          | <b>Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru)</b>               | <b>Holl aelodau (M)</b> | Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol                                                              | Modiwl E-ddysgu (adran gweithwyr) ar gael yn awr a deunyddiau lleol hefyd                                            | Cynghorau<br>AWA (E-ddysgu)                                             |

|                       |                                                                                               |                               |                                                                      |                                                                                                                                                                                         |                                                              |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| 6 mis cyntaf          | <b>Penderfyniadau ar gyfer Cenedlaethau'r Dyfodol (Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol)</b> | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Gweithdy – uwch swyddogion priodol ac aelodau profiadol. Ac e-ddysgu | E-ddysgu CLILC ar gael yn awr ar AWA.<br><br>Mae Cydlynwyr Datblygu Cynaliadwy wedi derbyn deunyddiau Gweithdy CLILC.                                                                   | Cynghorau AWA (E-ddysgu) CLILC/cydlynwyr Datblygu Cynaliadwy |
| 6 mis cyntaf          | <b>Cyflwyniad i gydraddoldebau</b>                                                            | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Swyddogion Cydraddoldeb – gweithdy ac e-ddysgu                       | Ar gael yn awr ar AWA – e-ddysgu a deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod.                                                                                                        | Cynghorau AWA (E-ddysgu)                                     |
| 6 mis cyntaf          | <b>Diogelu</b>                                                                                | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Cyfarwyddwyr Addysg/Gwasanaethau Cymdeithasol Gweithdy ac e-ddysgu   | Mae deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod. Llyfr Gwaith Cynghorydd yr Asiantaeth Gwella'r Gwasanaethau Cymdeithasol ar gael ar wefan CLILC.<br>E-ddysgu diogelu oedolion ar AWA. | Cynghorau AWA (E-ddysgu)                                     |
| 6 mis cyntaf          | <b>Rheoli Data a Rhyddid Gwybodaeth</b>                                                       | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Gweithdy ac e-ddysgu                                                 | 2 fodiwl ar gael yn awr ar AWA – Ymwybyddiaeth Diogelu Data a Rhyddid Gwybodaeth                                                                                                        | Cynghorau AWA (E-ddysgu)                                     |
| 6 mis cyntaf          | <b>Rhiant Corfforaethol</b>                                                                   | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol                               | Deunyddiau gweithdy ar gael yn awr ym mhob awdurdod. Llyfr Gwaith Cynghorydd yr Asiantaeth Gwella'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn barod yn awr ac e-ddysgu i ddilyn                      | Cynghorau AWA/Caerdydd (E-ddysgu)                            |
| 6 mis cyntaf          | <b>Cyllid gan gynnwys cyllidebu a rheoli trysorlys</b>                                        | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Cyfarwyddwyr Cyllid e-ddysgu                                         | Mae Cyfarwyddwyr Cyllid wedi derbyn deunyddiau gweithdy CLILC                                                                                                                           | CLILC Cynghorau AWA                                          |
| Cyn y cyfarfod cyntaf | <b>Trefniadau newydd y Pwyllgor Cynllunio o'r Ddeddf Cynllunio</b>                            | <b>Pwyllgor Cynllunio (M)</b> | Swyddog Cynllunio                                                    | Mae Penaethiaid Cynllunio wedi derbyn deunyddiau gweithdy CLILC.                                                                                                                        | Cynghorau CLILC OGCC                                         |
| Cyn y cyfarfod cyntaf | <b>Safonau</b>                                                                                | <b>Pwyllgor Safonau (M)</b>   | Swyddog Monitro                                                      | Deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod yn awr                                                                                                                                     | Cynghorau                                                    |
| Cyn y cyfarfod cyntaf | <b>Trwyddedu</b>                                                                              | <b>Pwyllgor Trwyddedu (M)</b> | Swyddog Trwyddedu                                                    | Deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod yn awr                                                                                                                                     | Cynghorau                                                    |

|                                    |                                                                                                                                                                                                  |                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                         |
|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Cyn y cyfarfod cyntaf              | <b>Archwilio</b>                                                                                                                                                                                 | <b>Pwyllgor Archwilio (M)</b> | Swyddog Cyllid                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod yn awr                                                                                                                                                                                               | Cynghorau                                               |
| Cyn cymryd rhan                    | <b>Penodiadau, apeliadau a sgiliau cyfweld</b>                                                                                                                                                   | <b>Aelodau Panel (M)</b>      | Cyfarwyddwr AD                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod yn awr                                                                                                                                                                                               | Cynghorau                                               |
| Cyn y cyfarfodydd sgrïwtini cyntaf | <b>Rôl Sgrïwtini</b>                                                                                                                                                                             | <b>Holl aelodau (M)</b>       | Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd/<br>Swyddogion Sgrïwtini                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Deunyddiau gweithdy ar gael ym mhob awdurdod. Modiwl e-ddysgu CLILC ar AWA.                                                                                                                                                                       | Cynghorau CLILC/AWA/Pen-y-bont (E-ddysgu)               |
| 6 mis cyntaf                       | <b>Cynllunio ar gyfer aelodau sydd ddim ar y pwyllgor Cynllunio – protocolau</b>                                                                                                                 | <b>Holl Aelodau (M)</b>       | Swyddogion Cynllunio/aelod profiadol                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Mae Penaethiaid Cynllunio wedi derbyn deunyddiau gweithdy CLILC.                                                                                                                                                                                  | Cynghorau LLC/CLILC                                     |
| Hydref/<br>Tachwedd<br>2017        | 5 gweithdy rhanbarthol CLILC:<br><br>6 Hydref yng Nghyngor Caerffili,<br>13 Hydref yng Nghanolfan Halliwell, Caerfyrddin, 3 Tachwedd Canolfan Fusnes Conwy, 10 Tachwedd Gwesty Marriott Abertawe | Holl aelodau newydd           | I gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ysgrifennydd y Cabinet, Mark Drakeford AC</li> <li>• Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, Sophie Howe</li> <li>• Prif Weithredwr CLILC, Steve Thomas</li> <li>• Sesiynau ar: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Ymddygiadau Allweddol ar gyfer Cynghorwyr Llwyddiannus.</li> <li>○ Cynghorwyr Digidol</li> </ul> </li> </ul> |                                                                                                                                                                                                                                                   | CLILC                                                   |
| 2ail 6 mis                         | Arweinyddiaeth Gymunedol a Gwaith Achos                                                                                                                                                          | Holl aelodau                  | Uwch Aelod gyda'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd.<br>e-ddysgu. Hwyluswyr allanol.                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Modiwl e-ddysgu - y cynghorydd ward effeithiol ar AWA.                                                                                                                                                                                            | Cynghorau AWA (E-ddysgu)                                |
| 2ail 6 mis                         | Datblygu Cabinet Newydd                                                                                                                                                                          | Cabinet                       | Hwyluswyr allanol                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Deunyddiau gan hwyluswyr allanol. Gweithdai arweinyddiaeth generig sy'n agored i aelodau ar gael drwy Academi Cymru. Gall CLILC gynorthwyo i drefnu hyfforddiant rhaglen arweinyddiaeth genedlaethol ar lefel leol. Bydd rhaid i Awdurdodau dalu. | Cynghorau Hwyluswyr allanol a gomisiynir. Academi Cymru |

|                       |                                                                 |                             |                                                                          |                                                                                               |                                                         |
|-----------------------|-----------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| 2ail 6 mis a pharhaus | Diweddariad ar bolisiau, gwasanaethau a gofynion deddfwriaethol | Pwyllgorau Perthnasol       | Penaethiaid Gwasanaeth                                                   | Gan staff lleol fel a phryd fydd angen. Diweddariadau gan LLC/CLILC pan fyddant ar gael.      | Cynghorau                                               |
| 2ail 6 mis            | Cadeirio Sgriwtini (rheoli pwyllgorau a chyfarfodydd)           | Holl gadeiryddion Sgriwtini | Hwyluswyr allanol                                                        | Deunyddiau gan hwyluswyr allanol Ar gael gan CLILC                                            | Cynghorau Hwyluswyr allanol a gomisiynir                |
| 2ail 6 mis            | Sgiliau Cadeirio (rheoli cyfarfod)                              | Holl Gadeiryddion           | Hwyluswyr allanol E-ddysgu                                               | E-ddysgu ar gael ar AWA                                                                       | Cynghorau Hwyluswyr allanol a gomisiynir AWA (E-ddysgu) |
| 2ail 6 mis            | Cyfryngau Cymdeithasol                                          | Holl aelodau                | Swyddogion Cyfathrebu/TG neu hwyluswyr allanol yn dibynnu ar ddull lleol | Deunydd e-ddysgu i'w greu. CLILC yn drafftio diweddariad o'r llawlyfr cyfryngau cymdeithasol. | Cynghorau AWA (E-ddysgu Gwynedd)                        |
| 2ail 6 mis            | Gwaith y Consortia Addysg                                       | Holl aelodau                | Staff y consortia                                                        | Sesiwn 2 awr ar gyfer 5 awdurdod Canolbarth y De. Consortia eraill hefyd.                     | Consortia                                               |

#### Nodyn:

(M) = Trafodwyd hyfforddiant mandadol ar gyfer holl gynghorwyr. AWA <https://learning.wales.nhs.uk/?lang=cy>

# CYNGOR SIR YNYS MÔN

## PROTOCOL DATRYS ANGHYDFODAU YN LLEOL

### Chwefror 2020

#### Pwrrpas y Protocol

1. Pwrrpas y Protocol anffurfiol a **gwirfoddol** hwn yw:
  - hyrwyddo safonau uchel o ymddygiad;
  - meithrin a chynnal perthnasau gwaith da;
  - rhoi sylw i gwynion lefel isel ynglŷn ag ymddygiad nad ydynt yn cyrraedd trothwy Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) mewn perthynas â thystiolaeth a/neu budd cyhoeddus;
  - delio gyda materion sy'n codi cyn gynted â phosib er mwyn osgoi mynd â'r mater ymhellach yn ddiangen;
  - diogelu enw da'r Cyngor.
2. Bwriad y Protocol yw ceisio datrys anghydfodau yn gyflym a chymodi'n brydlon drwy broses gyfryngu, gyda'r partion yn derbyn cymorth gan aelod o'r Pwyllgor Safonau er mwyn cyrraedd datrysiad derbyniol.
3. Er mwyn sicrhau anffurfioldeb, bydd gwaith papur yn cael ei gyfyngu i'r lleiafswm.
4. Nid yw'n ofyniad cyfreithiol i fabwysiadu Protocol o'r fath ond mae Llywodraeth Cymru ac OGCC wedi cynghori'n gryf iawn y dylai Awdurdodau Lleol gael trefniadau o'r fath mewn lle.
5. Nid bwriad y Protocol yw ymyrryd â, neu disodli unrhyw drefniadau disgyblu gan grŵp neu blaid; nac ychwaith drefniadau hunanreoleiddio gan aelodau. Nid bwriad y Protocol yw bwrw allan awdurdodaeth yr OGCC chwaith ond yn hytrach, ei ddiben yw delio gyda chategori cyfyngedig o gwynion na fyddai'n cyrraedd prawf trothwy OGCC ar gyfer cynnal ymchwiliad.

#### **Sefyllfaoedd pan fydd y Protocol yn berthnasol**

6. Mabwysiedir y Protocol er budd aelodau'r Cyngor ac mae i'w ddefnyddio mewn sefyllfaoedd pan fydd aelod yn mynegi pryder ynghylch aelod arall neu pan fydd uwch swyddog o'r Cyngor hwn yn mynegi pryder am ymddygiad aelod. Nid yw'r Protocol yn berthnasol ar gyfer cwynion yn erbyn aelodau gan drydydd partion.
7. Yn unol efo disgresiwn y Cadeirydd, a chyda cytundeb y partion perthnasol i'r mater, gellid defnyddio'r model hwn rhwng aelodau yn y Cynghorau Tref a Chymuned.
8. Ni fydd y Protocol ond yn berthnasol i achosion o gamymddwyn honedig gan aelodau o dan y paragraffau canlynol yn y Cod Ymddygiad, sef:
  - 4(a)  
Honiadau o fethu cyflawni dyletswyddau a chyfrifoldebau gyda ystyriaeth i'r egwyddor y dylai fod cyfle cyfartal i bawb,



4(b)

honiadau o fethu â dangos parch ac ystyriaeth at eraill;

4(c)

Honiadau fod aelod yn bwllo neu harasio unrhyw berson;

4(d)

Honiadau fod aelod yn ymddwyn mewn modd sy'n peryglu / debygol o beryglu didueddrwydd swyddogion y cyngor;

5(a)

Honiadau fod aelod wedi datgelu gwybodaeth gyfrinachol / gwybodaeth o natur gyfrinachol, heb ganiatâd;

5(b)

Honiadau fod aelod wedi rhwystro unigolyn rhag gweld gwybodaeth y mae gan y person hwnnw hawl i'w gweld yn ôl y gyfraith.

6(1)(a)

Honiadau fod aelod wedi ymddwyn mewn ffordd y gellid yn rhesymol ei hystyried yn un sy'n dwyn anfri ar ei swydd neu'r awdurdod;

6(1)(d)

honiadau bod aelod wedi gwneud cwynion blinderus, maleisus neu wamal yn erbyn aelodau eraill;

7(a)

Honiadau fod aelod wedi defnyddio neu wedi ceisio defnyddio ei safle yn amhriodol i roi mantais neu i osgoi anfantais iddi hi / iddo ef ei hun neu i unrhyw berson arall;

7(b)

Honiadau fod aelod wedi defnyddio, neu awdurdodi eraill i ddefnyddio adnoddau'r awdurdod yn annoeth / anghyfreithlon

9. Mater i ddisgresiwn y Cadeirydd ydi penderfynu os ydyn nhw'n meddwl fod y pryder sydd wedi ei fynegi yn rhy ddifrifol ar gyfer cyfryngu / i'w ddelio o dan drefn y Protocol yma.

### **Y Weithdrefn i'w dilyn yn unol efo'r Protocol**

10. Gofynnir i aelod sy'n dymuno defnyddio'r Protocol gyflwyno eu pryder yn ysgrifenedig i Gadeirydd/Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau neu gyfarfod efo'r Cadeirydd/Is-Gadeirydd er mwyn cadarnhau:
- pa bryd ac ymhle y digwyddodd y camymddwyn honedig; a
  - sut a pham mae'r aelod wedi mynd yn groes i'r Cod.
- Mae ffurflen ysgrifenedig wedi ei hatodi i'r Protocol hwn a gellid ei ddefnyddio os bydd o gymorth i aelodau wrth iddynt gyflwyno eu pryder.
- Os ydi'r pryder yn cael ei fynegi gan uwch swyddog, dylai'r mater gael ei gyfeirio at y Swyddog Monitro.
11. Mae'n rhaid i unrhyw bryder gael ei gyfeirio at Gadeirydd/Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau o fewn 14 diwrnod o ddyddiad y digwyddiad sy'n destun y pryder, neu 14 diwrnod o'r dyddiad y daeth yr unigolyn sy'n annog y broses Datrysiaid Lleol i wybod am y digwyddiad. Bydd ystyried unrhyw bryder sydd yn dod tu allan i'r cyfyngiad amser hwn ar ddisgresiwn y Cadeirydd.
12. Bydd Cadeirydd/Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau yn ystyried y pryder ac yn cysylltu efo'r unigolyn sy'n mynegi'r pryder er mwyn cadarnhau os ydi nhw o'r farn fod y mater yn

addas o dan y Broses Datrysiaid Lleol. Bydd y Cadeirydd/Is-Gadeirydd yn cysylltu efo'r unigolyn sydd wedi mynegi'r pryder gyda'i penderfyniad.

- 13 Os ydi'r Cadeirydd/Is-Gadeirydd yn fodlon cynorthwyo drwy Ddatrysiaid Lleol, bydd y Cadeirydd/Is-Gadeirydd yn cysylltu'r unigolyn sy'n destun y pryder er mwyn egluro fod pryder wedi ei fynegi ac er mwyn gofyn os fydden nhw yn fodlon mynychu cyfarfod cyfryngu o dan y Protocol Datrysiaid Lleol. Bydd manylion y pryder yn cael eu rhannu efo'r aelod. Bydd gofyn i'r unigolyn ymateb cyn diwedd 14 diwrnod.
- 14 Ar ôl derbyn ymateb cadarnhaol gan yr aelod, bydd Cadeirydd/Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau yn trefnu pedwar cyfarfod preifat ar adeg sy'n gyfleus i bawb, mor fuan â sy'n rhesymol bosib.

Bydd y cyfarfod cyntaf efo'r unigolyn sydd wedi mynegi'r pryder er mwyn casglu gwybodaeth a deall pa fath o ddatrysiaid mae nhw'n dymuno ei weld;

Bydd yr ail gyfarfod efo'r unigolyn sy'n destun y pryder er mwyn egluro'r sefyllfa, gwranddo ar ei safbwynt a gweld a fydden nhw yn fodlon cyfarfod efo'r person sy'n mynegi'r pryder er mwyn ceisio cael datrysiaid derbyniol i'r ddau barti;

Yn drydydd, bydd cyfarfod pellach efo'r unigolyn sydd wedi mynegi pryder er mwyn cadarnhau os ydi'r aelod yn fodlon cyfarfod efo nhw ac egluro safbwynt yr aelod;

Yn bedwerydd, bydd cyfarfod rhwng yr unigolyn sy'n mynegi pryder a'r aelod sy'n destun y pryder gan anelu at ddatrysiaid sydd wedi ei gytuno rhwng y partion. Ni fydd yr aelod o'r Pwyllgor Safonau yn llunio barn na'n gwneud unrhyw ganfyddiadau ond fe allant wneud rhai argymhellion anffurfiol i'r partion. Ni fydd argymhellion o'r fath yn rhwymol.

- 15 Er fod y Protocol hwn yn cyfeirio at y Cadeirydd/Is-Gadeirydd yn cynnal y broses gyfryngu, gall y Cadeirydd/Is-Gadeirydd ddirprwyo gweithredu 12 i 14 uchod i unrhyw aelod arall o'r Pwyllgor Safonau. Ni fydd aelodau'r Pwyllgor Safonau ond yn hwyluso'r cyfarfod cyfryngu os ydynt wedi derbyn hyfforddiant at y diben hwn.
- 16 Cynhelir y cyfarfodydd yn breifat.
- 17 Bydd gwaith papur yn cael ei gyfyngu i'r pryder gwreiddiol ysgrifenedig ac unrhyw nodiadau gaiff eu gwneud gan yr aelod o'r Pwyllgor Safonau yn y cyfarfodydd. Bydd yr holl nodiadau yn cael eu dinistrio yn syth ar ddiwedd y broses. Ni gedwir copiau a ni chaiff dim ei gylchredeg.
- 18 Os nad oes unrhyw ymateb wedi'i dderbyn o dan baragraff 13 uchod, o fewn y cyfnod 14 diwrnod, gellid anfon nodyn atgoffa. Os na fydd ymateb pellach, yna ni fydd cyfarfod yn cael ei drefnu. Mae angen cytundeb y ddwy ochr i'r broses gyfryngu lwyddo.
- 19 Mae cymryd rhan yn y Broses Datrysiaid Lleol yn benderfyniad gwirfoddol a gall unigolyn dynnu yn ei ôl ar unrhyw adeg.

**FFURFLEN PROTOCOL DATRYS ANGHYDFODAU YN LLEOL -  
I GYCHWYN Y BROSES GYFRYNGU**

**A: Eich Manylion**

|                                    |                 |        |
|------------------------------------|-----------------|--------|
| Cyfenw:                            | Enw(au) cyntaf: | Teitl: |
| Cyfeiriad a Chod Post:             |                 |        |
| Cyfeiriad E-bost:                  |                 |        |
| Rhif ffôn cyswllt yn ystod y dydd: |                 |        |
| Rhif Symudol:                      |                 |        |

Nodwch ym mha rai o'r ffyrdd uchod yr hoffech i ni gysylltu â chi

---

**B: Ynglŷn â'ch pryder (parhewch gyda'ch atebion i'r cwestiynau canlynol ar daflen(ni) ar wahân os oes angen)**

C.1 Enw'r aelod rydych yn cwyno amdanynt:

C.2 Beth ydych chi'n ei feddwl maent wedi'i wneud o'i le?

C.3 Ydych chi'n meddwl eu bod wedi torri'r Cod Ymddygiad i Aelodau a pham?

C.4 Disgrifiwch sut ydych chi wedi cael eich effeithio gan yr ymddygiad sy'n destun eich pryder

C5. Pa bryd y daethoch yn ymwybodol gyntaf o'r mater sy'n destun eich pryder?

C.6 Ydych chi eisoes wedi ceisio datrys eich pryder gydag unrhyw un arall e.e. yr aelod yn uniongyrchol, arweinydd grŵp ac ati? Os ydych, rhowch fanylion cryno os gwelwch yn dda o sut, pa bryd y gwnaethoch, ac unrhyw ganlyniad.

C.7 Beth ydych chi'n ei ddisgwyl ar ddiwedd y broses?

Llofnod: \_\_\_\_\_

Dyddiad: \_\_\_\_\_

Pan ydych wedi cwblhau'r ffurflen hon, anfonwch hi at:

Cadeirydd/Is-Gadeirydd y Pwyllgor Safonau

E-bost: [JohnJones@ynysmon.gov.uk](mailto:JohnJones@ynysmon.gov.uk)

[RhysDavies@ynysmon.gov.uk](mailto:RhysDavies@ynysmon.gov.uk)